

Közös érdekek és célok vezérik a vidéki együtteseket

Munkacsoport hat zenekarral

Az önkormányzati intézményként működő szimfonikus zenekarok 2007. március 12-én Munkacsoportot hoztak létre a Magyar Zenekarok Szövetségén belül. Ezek az együttesek azért törekednek szorosabb együttműködésre, mert minden szempontból azonos feltétel-rendszerben működnek, így gondjaik és céljaik is szinte teljesen megegyeznek. A Munkacsoportban Baross Gábor, a Győri Filharmonikus Zenekar igazgatója, Bonecz Ervin, a Szombathelyi Szimfonikus Zenekar igazgatója, Gyüdi Sándor, a Szegedi Szimfonikus Zenekar igazgató-karnagya, Herbolly Domonkos, a Debreceni Filharmonikus Zenekar és Kodály Kórus igazgatója, Horváth Zsolt, a Pannon Filharmonikusok igazgatója és Sír László, a Miskolci Szimfonikus Zenekar igazgatója vesz részt. A vidéki együttesek összefogásának céljairól Gyüdi Sándor beszélt.

– *Mi volt az oka annak, hogy éppen most hívták életre a Munkacsoportot?*

– A Magyar Zenekarok Szövetsége februárban, Zamárdiban rendezett tanácskozást, s ezen az összejövetelen is kiderült, a szervezetbe tartozó együttesekre a sokféleség jellemző. Akad alapítványi, egyesületi fenntartású vagy kht. által működtetett zenekar, s a szövetségen belül az önkormányzati együttesek a legegységesebbek. Nálunk például mindenki közalkalmazott, így rengeteg az olyan munkáltatói probléma, ami csak erre a csoportra jellemző. A személyi ügyektől kezdve egészen a költségvetési gondokig, megegyeznek a problémáink, ezért ezekről a kérdésekről műhelymunkában tudunk tanácskozni, tapasztalatot cserélni. A másik határvonalat pedig az jelenti, hogy jellemzően mi vagyunk „a vidékiek”. Négy esztendővel ezelőtt, 2003. szeptember 11-én, Szegeden egyébként már tartottunk külön szakmai napot, ahol munka- és adóügyi szakértő bevonásával beszélgettünk a problémáinkról, és a lehetséges megoldásokról, s ezt a találkozót mindenki nagyon hasznosnak értékelte. A jelenlegi helyzetben pedig úgy érezzük, még nagyobb szükség van az összefogásra. Zamárdiban a hat vidéki együttesből hárman voltunk jelen, s ekkor elhatároztuk, külön összejöveteleket szervezünk, és szorosabbá tesszük az együttműködésünket. A többi zenekari vezetővel egyeztetve ezért március elején megalapítottuk a Munkacsoportot.

– *De továbbra is a Szövetség keretein belül működnek?*

– Természetesen, hiszen nem a különválás, a klikkesedés volt a célunk. A tevékenységünkkel is a Szövetség súlyát és állandóságát kívánjuk erősíteni. Már csak amiatt is, hiszen hatunk közül én a Szövetség társelnöke vagyok, Baross Gábor pedig az elnökség tagja. A külön, rendszeres találkozókra azonban szükség van, hiszen az önkormányzati fenntartású zenekarok problémáiról, lehe-

tőségeiről, céljairól érdemes gyakran eszmét cserélnünk. Ezekben a hetekben a Munkacsoport ügyrendjéről is döntünk, s már májusban összegyűlünk egy megbeszélésre Péccsett. Fontosnak tartjuk, hogy egyértelműen megfogalmazzuk mindazt, ami a szövetségben belül csak ránk vonatkozik. A közös érdekeinket is még határozottabban kívánjuk képviselni.

– *Örömteli, hogy vannak együttesek, akik közös platformon állnak, akik között nincsenek érdekellentétek...*

– A városi tevékenységünk mellett mindannyian regionális feladatokat is végzünk, és nem vagyunk egymás piaci versenytársai. Így például az állami támogatások elosztásában is azonos álláspontot képviselünk, ami azonban valószínűleg mások érdekeivel ellentétes. Szeretnénk ugyanis, ha ezt a bizonyos, eddig BM-, ettől az évtől ÖTM-keretet, ami a hivatásos zeneművészeti együtteseket fenntartó önkormányzatok támogatására szolgál, ismét arra fordítanák, amiért megszületett. Azokat az együtteseket támogatnák belőle, amelyek miatt az adott önkormányzatok komoly anyagi áldozatokat hoznak. A BM-keret 1992 óta létezik, s az eltelt évek során a támogatottak köre egyre csak bővült. Azok az együttesek, amelyek nem tartoztak a hivatásos zenekarok közé, vagy nem voltak önkormányzati fenntartásúak, vígaszági megoldásokat kerestek, és így ilyen-olyan látszatszerződéseket kötöttek az önkormányzatokkal. Ezek a néhány millióról szóló szerződések ugyanis már elegendőek voltak ahhoz, hogy a BM-keret támogatottjai közé kerüljenek. Az eredeti cél azonban nem ez volt... Mi úgy gondoljuk, hogy ezeket az összegeket nem szabad elaprozni, s azokat az önkormányzatokat kell preferálni, ahol nem csupán zenetanári együttesek működnek, hanem valóban áldoznak a kultúrára, ahol hajlandóak művészeti intézményrendszert kiépíteni.

– *Ha azonban bekerül valaki a támogatottak körébe, nehéz onnan kizárni...*

– Kénytelen vagyok a mostanában sokat emlegett – bár rosszul csengő – kórházi átalakítás analógiával élni. Ha nem jut mindenkire pénz, akkor a „súlyponti kórházak” mintájára elsősorban a „súlyponti zenekarokat” kell támogatni. Hiszen mi tulajdonképpen regionális együttesekként dolgozunk, s nagy területeket kell koncertekkel, zenével ellátnunk. Ha több pénz jut a vidéki együtteseknek, akkor erre a feladatra is nagyobb összeg jut.

– *S mit tudnak azért tenni, hogy változzon a ÖTM-keret elosztási rendje, amelyet az Oktatási és Kulturális Minisztérium felügyel?*

– Ezt a kérdést elnökségi ülésen is tárgyaltuk, és határozat született belőle. Arra kértük elnökünket, Popa Pétert, aki részt vesz a ÖTM-keret elosztására javaslatot tévő kuratórium munkájában, hogy ezeket a szempontokat képviselje.

– *Az évek során nagyjából azonos nagyságrendű összegeket kaptak a nagy, vidéki együttesek. Mire elegendő ez a pénz?*

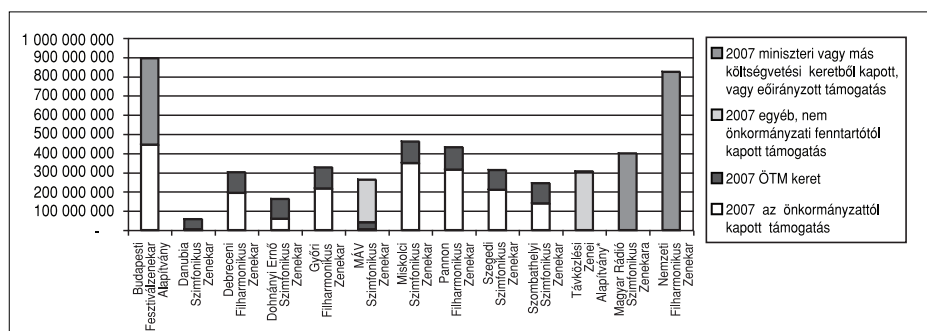
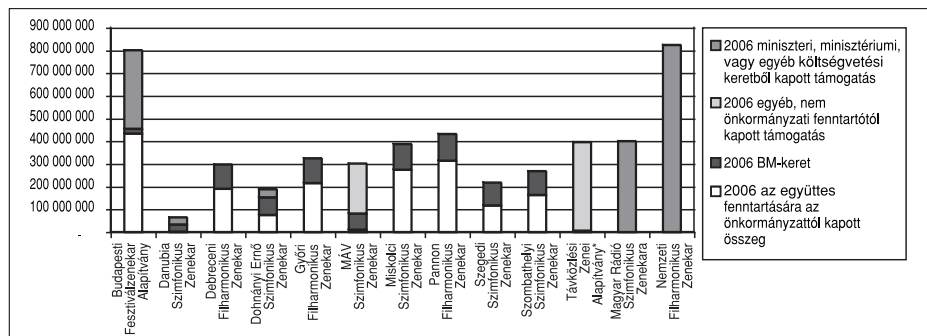
– Ez az összeg 1992-et követően szépen, szinte évről évre emelkedett, az utóbbi időszakban azonban nem nőtt nominális értelemben sem. A kedvezményezettek száma viszont egyre nagyobb lett, így egyre kevesebb pénz jutott mindenkinek. Mi azt szeretnénk, ha a keret gazdája, az Oktatási és Kulturális Minisztérium felismerné, hogy akkor tudja ennek a támogatásnak a viszonylagos értékállóságát megőrizni, ha tényleg szigorúan értelmezi a közszolgálati feladatot. Az igaz, hogy a vidéki együtteseknek nincsenek komoly létbizonytalansági gondjai, de alacsony működési szintre, mondhatni takaréklángra kell beállniuk. A fizetések is mindennél ugyanakkorák, hiszen a közalkalmazotti bértábla minimumszintjét tudjuk mindannyian fizetni. S ez az összeg nem igazán csábító, hiszen egy zenekari művész annyit keres, mint egy zeneiskolai tanár. Még a koncert-

Intézmény	2006 az együttes fenntartására az önkormányzattól kapott összeg	2006 BM-keret	2006 egyéb, nem önkormányzati fenntartótól kapott támogatás	2006 miniszteri, minisztériumi, vagy egyéb költségvetési keretből kapott támogatás	2007 az önkormányzattól kapott támogatás	2007 ÖTM keret	2007 egyéb, nem önkormányzati fenntartótól kapott támogatás	2007 miniszteri vagy más költségvetési keretből kapott, vagy előirányzott támogatás	a békeret átlagos közteher-vonzata 2007-ben	a költségvetésnek az alkalmazottak bére után közteher formájában visszafizetett összeg nagysága (becsült összeg)
Budapesti Fesztiválzenekar Alapítvány****	433 791 000	22 000 000		345 000 000	445 461 000	0	nem áll rendelkezésre adat	450 000 000	0%	-
DANUBIA Szimf. Zenekar	3 000 000	31 000 000		30 000 000	5 000 000	53 000 000			-33%	-1 650 000
Debreceni Filharmonikus Zenekar	191 486 000	107 000 000			195 098 000	107 000 000			-33%	-64 382 340
Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar	76 000 000	77 000 000		35 000 000	60 000 000	102 000 000			-33%	-19 800 000
Győri Filharmonikus Zenekar	215 858 000	109 000 000			218 026 000	109 000 000			-33%	-71 948 580
MÁV Szimfonikus Zenekari Alapítvány	10 000 000	72 000 000	221 100 000		5 000 000	36 000 000	221 000 000		-33%	-72 963 000
Miskolci Szimfonikus Zenekar	275 848 000	113 000 000			348 256 000	113 000 000			-33%	-114 924 480
Pannon Filharmonikus Zenekar	315 237 000	116 000 000			315 465 000	116 000 000			-33%	-104 103 450
Szegedi Szimfonikus Zenekar	117 189 000	102 000 000			210 000 000	102 000 000			-33%	-69 300 000
Szombathelyi Szimfonikus Zenekar	164 070 000	104 000 000			140 143 000	104 000 000			-33%	-46 247 190
Távközlési Zenei Alapítvány*	300 000	6 000 000	39 199		300 000	0	300 000 000	6 500 000	-33%	-12 936
Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara / bérányos lebontás**	-	-	nem áll rendelkezésre adat	466 000 000	-	-	nem áll rendelkezésre adat	466 000 000	-33%	-153 780 000
Nemzeti Filharmonikus Zenekar / bérányos lebontás***	-	-		824 947 230	-	-		824 947 230	-34%	-280 482 058

** zenekar, énekar, gyermekkoros összesen 2006-ban és 2007-ben egyaránt 700 eFt

**** nem ismert az alkalmazottak száma

*** zenekar, énekar, kottatár összesen 2006-ban 1,49 milliárd Ft, 2007-ben 1,5 milliárd Ft, ebből 552 342 eFt-ot fizet vissza

mesternek is csak akkora bért tudok kínálni, amelynél még akkor is többet kap, ha az egyik fővárosi együttes szekundjában beül az utolsó pultba. S tulajdonképpen a fenntartótól kapott támogatás a bérekre, működésre elég, az ÖTM-keretből származó összeget tudjuk művészeti célokra, hangszervásárlásra, kottabérlésre, vendégművészekre, új művek íratására fordítani.

– Jó lenne látni egy átfogó, hosszútávú minisztériumi koncepciót a zenekari finanszírozásról, s arról is, hogy a támogatási összegek elosztásában jelentősen támaszkodnak az egy esztendő munka során született kritériumrendszerre...

– Ez a sodródás, a támogatási összegek kiszámíthatatlansága azokat sújtja, akik évről-évre a nem valóságos piac szereplői. Talán végre a Budapesti Fesztiválzenekar speciális helyzetét is egyértelműen ki kellene mondani... A ÖTM-keretből ez a zenekar tavaly például 22 millió forintot kapott, ami a fővárosi együttes összköltségvetéséhez képest valóban elenyésző nagyságú pénz, viszont egy vidéki együttes büdtségének a 7-8%-át jelenti... A Fesztiválzenekart ugyanakkor a minisztérium két egyéb költségvetési rovatból többszáz millió forinttal támogatta. Ez persze nem baj, de összességében ilyen nagyságrendű támogatásnál

sokkal korrektebb lenne kimondani, hogy ez a zenekar is az állam édes gyermeke, egyetlen, igazán a nevükre címzett költségvetési tételben megnevezni azt az összeget, melyet a minisztérium rá költ, nem ilyen-olyan rovatokban eldugni ezeket a pénzeket. Itt lenne az ideje végre a profiltisztításnak!

– Az ÖTM-keret elosztása mellett milyen ügyekben képvisel még egységes álláspontot a Munkacsoport?

– A lényeg a szorosabb együttműködés. Eddig is spontán módon, rendszeresen felléptünk egymásnál, de ezeket a turnékat a jövőben szeretnénk szervezettebbé és tervezettebbé tenni. Ugyanazt a produkciót is jó lenne több helyszínen bemutatni, s annak szintén lenne értelme, hogy egy-egy rangos vendégművészt közösen, több koncertre hívjunk meg. Jó lenne a külföldi partnerzenekarokat is nem csupán egy-egy hangversenyre vendégül látni, hanem valóban több városból álló, magyarországi vendég szereplésre felkérni. Bár ezt az együttműködést valószínűleg csak a 2009/2010-es szezonra tudjuk kidolgozni. De emellett temérdek marketing-ötletet, tanácsot tudunk adni egymásnak, hiszen valóban nem vagyunk vetélytársak, s aki egyes dolgokban a többiek előtt jár, az szívesen ad tanácsokat mindenkinek. S persze a Munkacsoport együttműködésén belül kiemelten fontos a Szeged-Pécs kapcsolat. Évről-évre többet dolgozunk majd együtt, készülve a 2010-es esztendőre, amikor Pécs Európa Kulturális Fővárosa lesz.

R. Zs.